

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Школа
Політичної Аналітики
НаУКМА

School
for Policy Analysis
NaUKMA

Донбас очима МОЛОДІЖНИХ АКТИВІСТІВ 2.0

стан громадянського суспільства та перспективи реінтеграції

25 червня 13:00-14:00

Мета дослідження

- глибинне оцінювання процесів управління, комунікації, залучення до діяльності молодіжних громадських організацій на підконтрольних територіях Донецької та Луганської областей і бачення політики реінтеграції молодіжними лідерами регіону
- *у 2 хвили – в контексті зміни центральної та місцевої влади

Збір інформації

1 хвиля

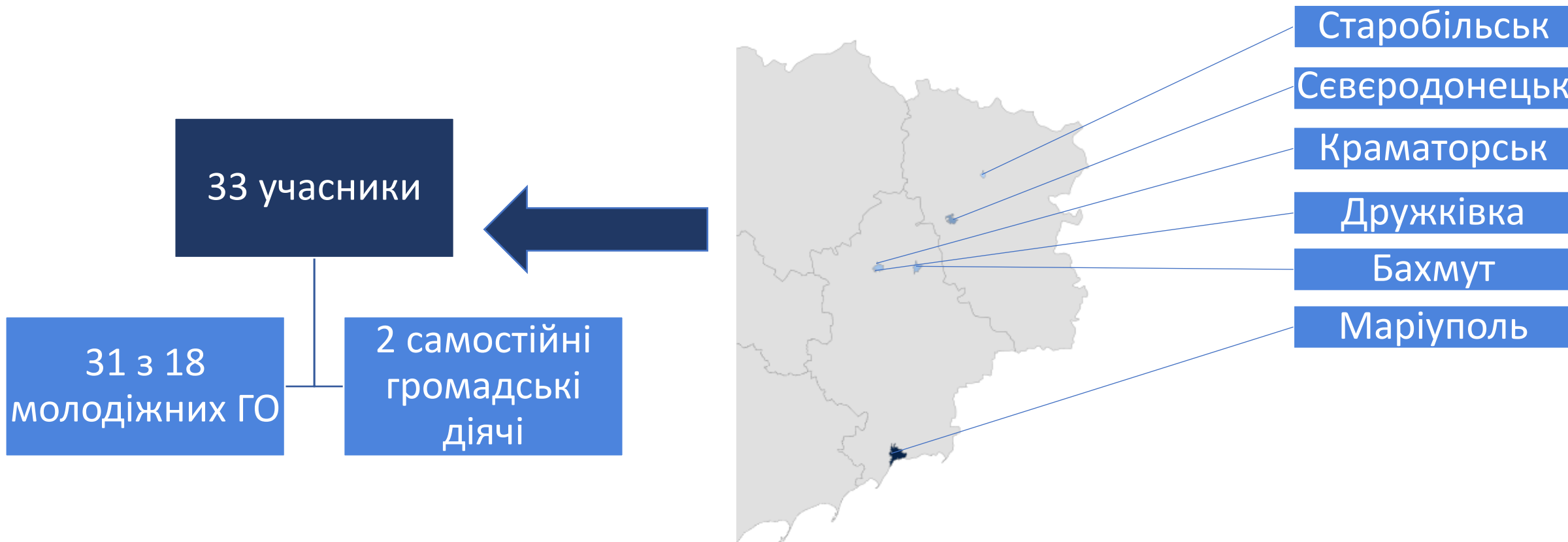
- 4 фокус-групи офлайн
- 1 групове інтерв'ю онлайн
- 1 індивідуальне інтерв'ю онлайн

2 хвиля

- 4 фокус-групи (1 офлайн, 3 онлайн)
- 2 індивідуальні інтерв'ю (1 онлайн та 1 офлайн)
- 1 групове інтерв'ю офлайн

Географія і час, 1 хвиля

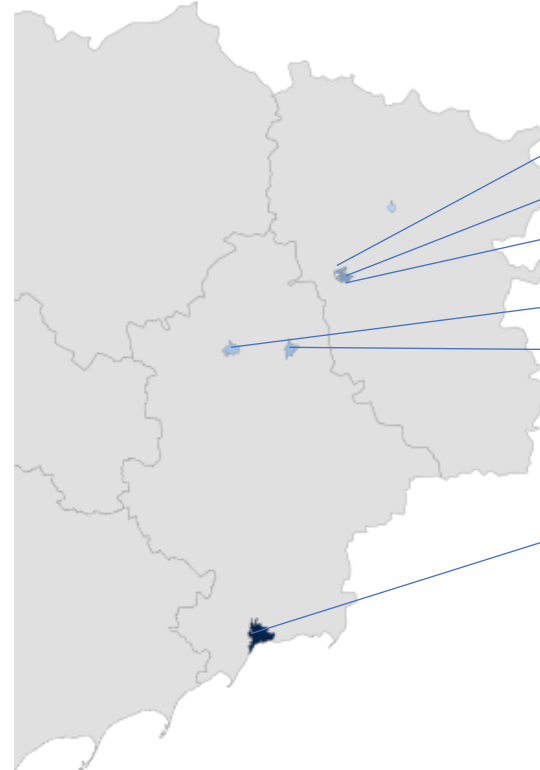
Червень – жовтень 2019 р.

Географія і час, 2 хвиля

Грудень 2020 р. – травень 2021 р.

26 учасників з 11
молодіжних ГО

Рубіжне

Сєверодонецьк

Лисичанськ

Краматорськ

Бахмут

Маріуполь

Мотиви активістів

Кризи як поштовх до НОВИХ МОЛОДІЖНИХ ініціатив

- 2014 р. – війна
- 2020 р. – пожежі на Луганщині
- 2020 р. – пандемія COVID-19

Сприятливі для молодіжної активності фактори

Наявність **осередків**, де можна познайомитися з однодумцями та отримати знання про державу і суспільство

Приклади осередків:

- шкільне та студентське **самоврядування**;
- **тренінги та ініціативи** від громадського сектору, державних органів, навчальних закладів і міжнародних організацій.

Грантова активність - можливість для молоді не їхати з регіону.

«Некуда выплеснуть свои таланты... Не хватает своей поддержки, городской, глобальной поддержки. Мы, когда они к нам приходят, чем-то пытаемся подсобить. А так хотелось бы чего-то глобального. Правда, когда у человека есть талант, ну вот к чему-либо, чтоб он правда оставался тут и развивал свой талант, а не бросался и выезжал зарабатывать» - Краматорськ

Проблеми

- **Відтік активної молоді** з регіону
- **Обмеженість** внутрішніх ресурсів (не вистачає знань, кадрів та часу)
- **Політичні розбіжності** в поглядах ГО та місцевої влади (викликають небажання обох сторін до співпраці або активну протидію з боку влади)
- **Співпраця з опозиційними політичними силами** призводить до конфронтації з місцевою владою (попри відсутність розбіжностей з нею у поглядах)
- Спротив ініціативам з боку **проросійськи налаштованої частини населення**

Проблеми

- **Нерозуміння діяльності та упереджене ставлення влади та місцевого населення**

«...они (люди) вибирають більше таку позицію, типа, секта, непонятно чем займаєтесь, ви тут все наркомани, алкаши... газета заводская, написали: “Крайне неоднозначная организация» - **Краматорськ**

«Я думаю, что власть и... Как так сказать... Чтоб она не видела в нас малолеток. Грубо говоря. Что мы дети. Все не воспринимают, потому что я считаю, что мы не фигней страдаем» - **Краматорськ**

- **На регулярній основі та в межах реалізації окремих ініціатив:** з органами влади, правоохоронними структурами, іншими ГО
- **Взаємодопомога ґрунтується на особистих контактах** членів організацій
- **Повільне збільшення** спільноти активної молоді – проблема для розширення співпраці

«Цього року ми відчули значну підтримку, там змінився керівник цього відділу (молоді та спорту) і, по-перше, нам надали приміщення під молодіжний хаб. Цього року ми перейшли на безпосереднє спілкування з владою» - **Рубіжне**

«Напередодні і після виборів нашого затвердження складу молодіжної ради дуже сильно буксувала, ну, три місяці в результаті його затягнули» - **Рубіжне**

«У нас ситуация, что мы писали проект на международного донора и нам нужен был лист підтримки від місцевої влади. Что они готовы помогать, сотрудничать, дали после дедлайна подачи заявки. Опять таки совпадение - не думаю» - **Лисисчанськ**

Образ місцевої влади

- «Є багато людей, які знаходяться у місцевій раді... це люди, які неактивні, нічого такого для міста раніше не робили і з ними дуже важко домовлятися, бо коли людина не брала участь у якійсь там... грантових проектах, наприклад, не створює якісь заходи і таке інше, вона дуже віддалена від людей і від їх потреб» – **Маріуполь**
- «Для мене місцева влада – це безпосередньо Відділ молоді. Ну ось, якимось більше з ним ми співпрацюємо, з ними організовуємось» – **Маріуполь**

Образ місцевої влади

«Громадський активіст на владу відразу дивиться як на такого злодія з кінофільму якогось, Волдеморта чи щось таке: десь воно сидить там в кабінеті, таке страшне, до нього краще не заходити. Він відразу краде гроші, це автоматично і це ставлення з боку активістів» – **Луганська обл.**

«Молоді також треба навчатися, щоб розуміти ці процеси управління, хто має які повноваження, як реалізується адвокація інтересів, тому що досить часто це зводиться до неконструктивного діалогу, а влада, владі саме і потрібний неконструктивний діалог, коли прийшли, наговорили куча «все погано» замість того, що там можна було просто запит, звернення написати. І це дуже, більш дієво» – **Луганська обл.**

Портрет мешканця регіону

- «активних людей – це 10-15% взагалі від всього населення» – **Маріуполь**
- «Потрібно, напевно, впливати на батьків. Ось це доросле покоління, яке зараз працює на заводі через їхніх дітей. І це подорожі до європейських країн, тому що ти ніколи не зрозумієш до чого ти йдеш, поки не побачиш, до чого ти можеш прийти» – **Маріуполь**

Портрет мешканця регіону

- «Політики...пропонують зробити все швидко, ну “офіс простих рішень і результатів”. Оці політики простих рішень і результатів, “прийдемо і зробимо вам все гаразд” і люди постійно там сподіваються на те що так воно і буде, ну от на цей раз удасться, і мені здається такий ось типовий мешканець донбасу, от» – **Сєвєродонецьк**
- «Така спокійна, неініціативна, така людина, я б сказала, лінива, яка вроді і хоче змін, а й нічого не робить. От сидить така людина на дивані дивиться телевізор, така возмущується: «Все погано, там класно, в нас все погано», така бідненька, без грошей. Ну така. Не дуже така щаслива людина.» – **Лисичанськ**

Основні бажання:

- Щодо підконтрольних територій: **залучення** більшої кількості людей **до громадської активності; демонополізація економіки** регіону
- Щодо окупованої частини: якомога скоріша **реінтеграція ОРДЛО**

Оцінка перспектив:

- Підконтрольних територій (панує оптимізм): продовження **розвитку громадського сектору; зростання малого та середнього бізнесу**
- Окупованих територій (панує песимізм): занепад, неможливість реінтеграції найближчим часом

Візія майбутнього Донбасу

«Через год нічого не поменяється в моєму баченні, вот от слова совсем... через год... ну правда, от слова совсем нічого не поменяється» – **Лисичанськ**

Щодо окупованих територій: «Сіра зона. Просто заморожений конфлікт на майбутні роки 10, напевно» - **Маріуполь.**

Ставлення до населення тимчасово окупованих територій

Нерозуміння та несприйняття світоглядної позиції громадян на ТОТ, які підтримують дії окупаційної влади

Диференційований підхід до тих, хто працює в «адміністраціях республік» (різний рівень відповідальності)

Оцінка активістами політики держави щодо реінтеграції

- **Прогалини в інформаційній політиці** України: від забезпечення мовлення українських телеканалів до змістовного наповнення.
- **Несприйняття поступок Росії**, особливо територіальних.
- **Налагодження відносин з Росією** можливе лише після виведення її військ з території України та завершення конфлікту.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ДОНОРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Сприяння інституційному розвитку громадських організацій

- організувати тренінги щодо **особливостей реєстрації громадської організації** серед студентської молоді;
- проводити щорічно **локальний форум громадянського суспільства** з можливістю участі представників будь-якої ГО та/або онлайн-зустрічі кілька раз на рік;
- проводити заходи з інформування громадськості щодо **можливостей отримання фінансування** діяльності за програмами з державного та місцевого бюджетів;
- сприяти **інституційному розвитку ГО** через організацію тематичних тренінгів, онлайн порталів чи грантових програм з особливим наголосом на адвокації та налагодження зв'язків з владою та ЗМІ.

У сфері освіти та роботи з МОЛОДДЮ

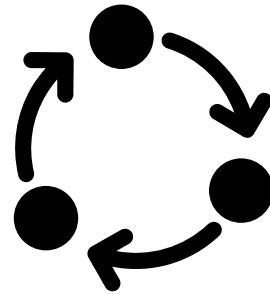
- сприяти **розвитку учнівського та студентського самоврядування** через створення ефективних учнівських та студентських місцевих рад;
- забезпечити **навчання вчителів** щодо особливостей роботи з дітьми-переселенцями (психологічна підтримка, запобігання дискримінації);
- комплексно **сприяти ЗВО**, що організовують дні відкритих дверей (інформування на КПВВ, підвіз від КПВВ до ЗВО);
- Використовувати вікно можливостей для онлайн-заходів у зв'язку з COVID-19, зокрема для ЗВО з мережі «Донбас-Україна».

У сфері освіти та роботи з МОЛОДДЮ

- забезпечити здобувачів вищої освіти з **ОРДЛО психологічною та організаційною підтримкою**: вхідний психологічний моніторинг, психологічні консультації протягом навчання, призначення відповідальної посадової особи, квота для міжнародних обмінів, індивідуальний підхід при вступі;
- проводити серед учнівської та студентської молоді інтерактивні **семінари і тренінги**, присвячені функціонуванню держави, перебігу реформ;
- посилити роботу **місцевих молодіжних центрів**, сприяти їхній діяльності, у першу чергу підтримувати їх ресурсами.

Щодо інфраструктурного розвитку регіону

- посилення **інфраструктурного розвитку підконтрольних частин** у партнерстві з міжнародними організаціями та донорами;
- продовжити і посилити програму зі **створення та розвитку інфраструктури для молоді**;

- дозволити ЗВО з програми «Донбас-Україна» **використовувати соціальну мережу «ВКонтакте»** для популяризації вступу до українських ЗВО абітурієнтів з непідконтрольних територій. Розробити модель таких інформаційних кампаній;
- розробити **інструкції для співробітників усіх органів влади** на території Донецької та Луганської областей, які контактують з **мешканцями ОРДЛО**, щодо особливостей роботи з такими громадянами
- сприяти **організації** громадськими організаціями, студентським самоврядуванням **молодіжних, культурно-розважальних, спортивних онлайн-заходів** за участі мешканців ОРДЛО

- розробити і поширювати в онлайн і традиційних ЗМІ Донецької та Луганської областей **інформацію про успіхи реформ** в Україні;
- продовжити роботу із забезпечення **трансляції українських теле- та радіоканалів** на території Донецької та Луганської областей;
- забезпечити проведення як **національних**, так і **міжнародних обмінів** для учнівської та студентської молоді;

- забезпечити проведення регіональних стажувань та обміну досвідом державних службовців, причетних до молодіжної політики, а також у відповідних органах інших областей України та за кордоном;
- залучати до інформаційних кампаній популярних блогерів та власників популярних Telegram-каналів;

Школа
Політичної Аналітики
НаУКМА

School
for Policy Analysis
NaUKMA

Дякуємо за увагу!

Школа політичної аналітики
НаУКМА

